

Anna Ryding, utvecklare
Hanna Röngren, utvecklare

Socialnämndens kvalitetsberättelse 2025

Innehållsförteckning

Inledning	3
Sammanfattning	3
Kvalitetsarbete under året	3
Resultat och analys.....	7
Synpunkter och klagomål	7
Avvikelse.....	7
Lex Sarah	7
Förbättringsarbete	8
Uppföljning av åtgärder	8
Förbättringsområden för kommande år	8

Inledning

Verksamhet inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet och bedrivas i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Arbetet ska systematiskt och fortlöpande följas upp, utvecklas och kvalitetssäkras. (5 kap 1-2§ SoL 2025:400)

Socialnämndens kvalitetsarbete regleras i SOSFS 2011:9 i syfte att utveckla och säkra verksamhetens kvalitet i enlighet med gällande lagstiftning och förordningar. Ledningssystemet ska bestå av processer och rutiner, samverkan, riskanalys, egenkontroller och utredning av avvikelser, synpunkter och klagomål. Resultaten i de olika delarna ska arbetas med systematiskt och kontinuerligt där nödvändiga åtgärder vidtas för att säkra verksamhetens kvalitet.

Arbetet ska dokumenteras, och årligen sammanställas i en kvalitetsberättelse där det ska framgå hur verksamheten utvecklat och säkrat kvaliteten, vilka åtgärder som vidtagits och vilka resultat som har uppnåtts. Kvalitetsberättelsen utgår från ett förvaltningsperspektiv, respektive avdelning bedriver ett gediget kvalitets- och förbättringsarbete inom sitt verksamhetsområde. Detta arbete beskrivs inte i detalj i denna rapport.

Kvalitetsarbete under året

Tillsyn Inspektionen för vård och omsorg, IVO

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har under året genomfört en riktad tillsyn inom myndighetsutövning barn och unga samt uppföljning av nämndens egenkontroller inom nämnda område samt vid placering av barn och unga.

IVO's granskning visade brister i nämndens arbete av kontroll inför placering och vid uppföljning av placering av barn och unga, skyldigheter vid hantering av orosanmälan samt egenkontroll avseende myndighetsutövning för barn och unga.

Nämnden har vidtagit ett flertal åtgärder för att komma till rätta med påtalade brister, bland annat har egenkontroller införts i syfte att följa upp privata utförare vid placering på stödboende och HVB av både barn och unga samt vuxna. Egenkontroller har även införts för att följa upp hur ofta en socialsekreterare besökt och samtalat med ett placerat barn.

IVO påtalade även att nämnden inte följer upp eller analyserar om det finns förhållningssätt och attityder hos chefer och/eller personal som kan påverka verksamhetens kvalitet och det stöd och insatser som ges till enskild. Nämnden har inför 2026 upprättat egenkontroll avseende förhållningssätt och attityder för att följa upp detta.

IVO har inte genomfört tillsyn av någon annan del av verksamheten eller lämnat synpunkter på nämndens arbete och kvalitet.

Införande av omställning till Socialtjänstlagen (2025:400)

1 juli 2025 trädde den omarbetade socialtjänstlagen i kraft med ökat fokus på förebyggande och främjande insatser. Förvaltningen har under flera år förberett och utvecklat förändrade arbetssätt

för att möta lagens intentioner. Arbetssätten har uppmärksammats från andra kommuner som visat intresse och gjort studiebesök för att ta del av hur förvaltningen tagit sig an omställningen. Under året har resurser omfördelats från myndighetsutövning till mer förebyggande och öppna insatser.

Flera aktiviteter har startats upp i samverkan med andra aktörer, till exempel förskola, skola och upplevelseförvaltningen. Aktiviteterna har prioriterats utifrån att stärka förvaltningens förebyggande arbete och öka tillgängligheten genom att erbjudas på andra platser i kommunen.

Lagstiftningen har även inneburit att förvaltningen sett över arbetssätt kring gynnande beslut, vilket nu är möjligt att återkalla med ändringsförbehåll.

Nämnden har fattat beslut om insatser utan behovsprövning vilket innebär att kommuninvånare kan ta del av stöd och insatser utan att behovet utreds och beviljas bistånd. Fler insatser utan behovsprövning förväntas tillkomma för att underlätta den enskildes kontakt med fler verksamheter inom socialförvaltningens samtliga verksamheter.

Förvaltningen arbetar för att kunna följa upp och utvärdera de insatser som erbjuds utan behovsprövning.

Lagstiftningen ställer även högre krav på dokumentation än tidigare vilket inneburit ett förändrat arbetssätt framförallt vid genomförande av insatser utan behovsprövning. Dokumentation förväntas underlätta att följa upp och analysera verksamhetens kvalitet och innehåll.

Omställningsarbetet har även inneburit en översyn av befintliga styrdokument, processer och rutiner för att överensstämja med förändrade paragrafer, strukturer och arbetssätt.

Inför den nya lagstiftningen trädde i kraft genomfördes en enkät riktad till kommuninvånare med syfte att ta del av deras synpunkter och tankar om hur socialtjänsten kan bli mer tillgänglig och förebyggande. Resultatet av enkäten har presenterats till samtliga medarbetare i socialförvaltningen och arbetas vidare med för att utveckla verksamheterna i enlighet med invånarnas efterfrågan och behov.

En viktig del i omställningsarbetet är deltagandet i Lärprocessen som leds av SKR. I Lärprocessen ges kommunen möjlighet att utbyta erfarenheter och ta del av andra kommuners omställningsarbete. Lärprocessen pågår 2025-2028 med representation från både politisk och tjänstepersonnivå.

Forskningsstudie NUSO (Nationell uppföljning socialtjänstens omställning)

Under våren beslutade förvaltningsledningen att delta i forskningsstudien NUSO inriktning barn och unga med anledning av omställningen av socialtjänstlagen.

NUSO är ett nationellt forskningsprojekt som leds av Karlstad universitet i samarbete med SKR (Sveriges kommuner och Regioner). Datainsamling har gjorts av avslutade utredningar inom barn och unga samt uppföljande insatser inom en avgränsad tidsperiod.

Resultaten har visat att Enköpings kommun har ett stort antal inledda utredningar i förhållande till kommunens invånarantal. En låg andel, endast 18% av slutförda utredningar leder till beslut om insats, i jämförelse med nationella resultat där 36% av utredningarna leder till insats. Resultaten visar brister avseende dokumentation, rättssäkerhet och risk och skyddsbedömningar.

Resultaten från datainsamlingen kommer analyseras vidare och ligga till grund för fortsatta

utvecklings och förbättringsarbete.

Förvaltningen har även fattat beslut om att delta i kommande NUSO som rör vuxna inom ekonomiskt bistånd, skadligt bruk och beroende samt våld i nära relation.

Ändring i sekretesslagstiftningen och tillägg av sekretessbrytande bestämmelser

Ändringar har införts i Offentlighets och sekretesslagen (OSL) vid 2 olika tillfällen under året som medger lätnader för förvaltningen att lämna ut och ta del av andra myndigheters information om enskild. Förändringarna innebär att socialtjänsten kan komma in i ett tidigare skede och erbjuda stöd för unga i normbrytande beteende och risk för kriminalitet. Välfärdsbrottslighet kan även stävjas tack vare ytterligare möjlighet att ta del av uppgifter om enskild från andra myndigheter. Utbildningar för medarbetare och samarbetspartners har genomförts.

Digitalisering

Digitalisering är ett viktigt steg i förvaltningens verksamhetsutveckling och möjlighet till ökad tillgänglighet. Freja e-legitimation har införts för att öka säkerheten i socialförvaltningens arbete och hantering av känsliga personuppgifter.

E-tjänster har vidareutvecklats, bland annat finns nu intresseanmälan för familjehem som e-tjänst.

Brukarenkät

Delar av nämndens verksamheter har deltagit i SKR's nationella brukarundersökning. Resultaten visar att de som kommer i kontakt med socialtjänsten i Enköpings kommun har en positiv helhetssyn, upplever att de får tydlig information och har inflytande över sin situation. Resultaten analyseras på förvaltningsnivå och avdelningsnivå och utgör ett viktigt underlag i verksamheternas systematiska förbättringsarbete. Brukarundersökningen redovisas till nämnden i separat redovisning.

Implementering SOSFS 2011:9

Förvaltningen har under året vidareutvecklat det systematiska kvalitetsarbetet och implementerat ett digitalt system för att skapa en bättre systematik och underlätta administrativ hantering av dessa processer. Implementeringen har även inneburit en kompetensutveckling av det systematiska kvalitetsarbetet.

Arbetet kommer fortsätta under 2026 och målsättningen är att inför kvalitetsredovisningen till nämnden i februari 2027, kunna följa upp och redovisa resultat av kvalitetsarbetet på såväl förvaltnings som avdelningsnivå.

Mottagande av studenter

Under 2025 har förvaltningen tagit emot 4 socionomstudenter från Uppsala universitet och påbörjat en översyn av avtalet för mottagande av studenter. Ytterligare 2 socionomstudenter från andra lärosäten har genomfört sin VFU-period på förvaltningen.

Ambitionen är att ytterligare förvaltningar i kommunens organisation ska kunna erbjuda socionomstudenter från Uppsala universitet VFU-platser.

Samarbetet med universitet är viktigt utifrån förvaltningens möjlighet att rekrytera och kompetensförsörja verksamheterna på sikt. Flera studenter som genomfört VFU på förvaltningen

har därefter erbjudits timanställning eller tillsvidareanställning efter avslutade studier.

Kompetensutveckling

Utvecklare, chefer och teamledare har kompetensutvecklats inom processledning, utvärdering och uppföljning, leda inom förändring och förnyelse samt inom coachande ledarskap.

Förvaltningen har under året även implementerat en ny struktur för introduktionsutbildningar för nyanställda för att säkerställa att nya medarbetare ges rätt förutsättningar i sitt uppdrag i socialförvaltningen. Introduktionsutbildningarna består bland annat av utbildning inom Offentlighets- och sekretesslagstiftningen, rollen som tjänsteperson i offentlig verksamhet, information om förvaltningens verksamheter, grundläggande utbildning i våld i nära relation och skadligt bruk och beroende.

Resultat och analys

Kvalitetsredovisningen visar att socialnämnden bedriver en verksamhet av hög kvalitet. Nämnden redovisar goda resultat inom såväl ekonomi, medarbetarundersökningar samt brukarundersökningar.

Det systematiska kvalitetsarbetet behöver fortsätta utvecklas för att i än större utsträckning kunna följa upp, redovisa och analysera resultat av nämndens arbete. Egenkontroller har genomförts på respektive avdelnings nivå men inte följts upp strukturerat och systematiskt. Exempel på egenkontroller som genomförts är förhandsbedömningar, antal besök per handläggare på ekonomiskt bistånd, loggkontroll i LifeCare och uppföljning av genomförandeplaner. Under 2026 kommer egenkontroller införas som rör hela förvaltningen, egenkontrollerna upprättas utifrån identifierade behov eller lagstadgade krav på uppföljning av socialnämndens verksamheter.

Synpunkter och klagomål

Under 2025 har 40 synpunkter och klagomål rapporterats från enskild. I jämförelse med 2024 är det 13 färre, då 53 synpunkter och klagomål rapporterades. Orsaken till att det är färre inkomna synpunkter behöver inte nödvändigtvis innebära att verksamheten håller en högre kvalitet, det kan även innebära att de som kommer i kontakt med socialtjänstens verksamheter inte informerats om vilken möjlighet de har att lämna synpunkter.

Avvikelser

282 övriga avvikelser har rapporterats under 2025.

Lex Sarah

118 rapporterade Lex Sarah har skett under 2025 där det bedömts att enskild utsatts för eller

funnits risk för att utsättas för ett missförhållande eller allvarligt missförhållande. 2 ärenden har varit av så allvarlig karaktär att det anmälts till Inspektionen för vård och omsorg, IVO.

Lex Sarah och avvikelser redovisas till nämnden i särskild rapport med utförlig information om avvikelsernas karaktär och vidtagna åtgärder.

Förbättringsarbete

Förbättringsområden för kommande år

Det systematiska kvalitets och utvecklingsarbetet behöver fortsätta utvecklas och förbättras även kommande år.

Implementeringen av kvalitetsledningssystemet fortsätter 2026 med införande av egenkontroller, förbättrad hantering av statistik för avvikelser som möjliggör systematisk analys och uppföljning. Genom att följa ledningssystemets olika delar kan förvaltningens utvecklingsarbete utgå från de behov som är störst och vidta åtgärder som leder till förbättringar och ökad kvalitet i de insatser som erbjuds de kommuninvånare vi finns till för.

Uppföljning och utvärdering av aktiviteter som genomförs inom ramen för omställningen av socialtjänstlagen behöver utformas för att följa upp om arbetet leder till önskade effekter och om förflyttningar görs i enlighet med uppsatta mål.

I takt med att nya arbetssätt införs behöver förvaltningen även ta ställning till att avsluta eller avimplementera tidigare etablerade arbetssätt. Omställningsarbetet ställer stora krav på att förändra socialtjänstens arbete och utrymme finns inte för att dels arbeta med tidigare arbetssätt inklusive de nya som införs.

Åtgärder som vidtas till följd av identifierade brister behöver följas upp och utvärderas för att nå önskad effekt. Under det gångna året har brister upprepats då åtgärder inte genomförts som planerat eller följts upp.